

Uddybende punkter til Summe med sidemand

Hvordan starter man en sumning den første gang?

De fleste studerende har sikkert prøvet det før, men sørg alligevel for en ordentlig forklaring første gang.

Idet man starter sin forelæsning, kan man sige: "Jeg regner med at tale en halv times tid, og så vil jeg bede jer tygge på det jeg har sagt, i en 5-10 minutters samtale med en sidemand. Jeg vil fortsætte forelæsningen bagefter, og så holder vi pause om cirka fem kvarter." Så ved de det og er trygge – plus de ved, at de skal have hørt godt nok efter forelæsningen til at kunne sige noget fornuftigt om den til sidemanden.

Selve sumningen kan fx indledes sådan:

"Nu vil jeg gerne give jer lejlighed til at fordøje første halvdel af min forelæsning. Det gør vi ved, at I taler i 5 minutter med en anden person her i lokalet, *når jeg siger til om et øjeblik!* Jeg vil bede jer drøfte dette spørgsmål [viser det på skærm eller tavle og læser det højt meget langsomt, evt. to gange, evt. parafraseret også].

Jeg vil bede jer finde en person at snakke med, som I ikke kender så godt – det giver jer lejlighed til at møde nye perspektiver end jeres gamle ven og sidekammerat. Flyt evt. et sæde eller en stol nærmere for at finde vedkommende. Husk at præsentere jer kort, hvis det er nødvendigt. Jeg kigger lige efter og sikrer mig at alle finder nogen at snakke med. Evt. kan I være tre sammen. Okay? Godt, find en makker og I har 5 minutter, værsgo!"

Hvis en person ikke kommer med i et par, opdager forelæseren det straks og går over og hjælper vedkommende ind sammen med en eller to andre. De fleste vil opleve det som *meget ubehageligt* at blive ladet alene, mens alle sludrer omkring en.

Hvor længe skal de studerende summe?

5 minutter er minimum, for de studerende skal lige orientere sig mod den anden og samle deres tanker sammen. Er det spørgsmål, hvor de studerende formodes at have meget på hjerte, som også er fagligt relevant, er 10 minutter fint – men det kan opleves længe, hvis man går i stå over et svært spørgsmål.

Til nød kan man klare sig med 3-4 minutter, men man må under ingen omstændigheder gå ned til 1-2 minutter. De studerende vil føle, de lige er gået i gang og så bliver afbrudt; det er stærkt utilfredsstillende.

Stands når tiden er gået, selv om alle snakker fornøjeligt; dét er ikke signal om, at de skal have længere tid.

Forelæseren bør blive på sin plads og ikke stå og lytte med over nakken på summeparrene – men kan dog lad sig hidkalde, hvis nogen har et spørgsmål.

Hvilke typer spørgsmål er gode at stille?

Spørgsmålene kan i princippet være alle de faglige og indholdsmæssige spørgsmål, man ville stille ud i auditoriet under en forelæsning eller til eksamen. De skal dog have tyngde nok til at fylde 5-10 minutters samtale; så de skal ikke have simple eller korte svar. Man kan bede de studerende sammenfatte det præsenterede stof eller udtrække enkelte væsentlige pointer i det, fx en argumentationsrække, en årsagskæde eller kontrastering af perspektiver, eller man kan bede dem diskutere en påstand, man har fremlagt.

Til yngre studerende kan spørgsmålene med fordel være indholdsnaere, mens de for ældre studerende kan perspektivere i forhold til andet stof tidligere på uddannelsen. Masters-studerende og andre med et professionelt virke ved siden af studierne vil have stor glæde af at overveje det præsenterede stofs relevans for deres arbejde, fx "Anvend Foucaults diskursbegreb og magtkritik på din egen arbejdsplads."

Hvordan samler man op efter en summeperiode?

Sumningen afbrydes ved at man siger "Tak skal I have" eller "Det var de fem minutter!" og venter på, at alle lige får talt af munden; det tager som regel 10-20 sekunder og er helt naturligt. Når man så har alles øjne på sig igen, kan man plukke lidt i forsamlingen ved at spørge: "Må vi høre fra nogle af jer, hvad talte I om?" Det hører man så lidt på, et par stykker. Hvis der stilles spørgsmål, adresserer man dem, eller man efterlyser dem evt. specifikt: "Dukkede der spørgsmål op hos jer undervejs?".

Man bør som minimum bruge et par minutter på denne bearbejdning, før man går videre – og gerne fem eller syv. Måske ikke ti minutter – de studerende sidder jo og venter på resten af forelæningen. Denne bearbejdning tjener også til at løsrive de studerende fra den (forhåbentlig intense) samtalsituation og få deres tanker drejet over på forelæsningsituationen igen, så man kan fortsætte med deres fulde opmærksomhed.

Variationsmuligheder

- Bed til stadighed de studerende om at finde en makker, de ikke kender eller kender så godt eller ikke har talt med i dag – sådan at man ikke summer med den samme.
- Variér længde af sumning og type spørgsmål.
- Indlæg af og til en *tavs refleksion* før sumningen. Sig fx sådan: "Før vi summer denne gang, vil jeg bede jer bruge to minutter på at notere et svar på spørgsmålet. Så er I bedre forberedte på sumningen. Så altså to minutter i stilhed, før I finder jeres makker. Jeg siger til når de to minutter er gået. Værsgo og tænk!"
- Er der plads i lokalet, så bed dem rejse sig op, tage et par skridt for at finde en ny makker og foretage sumningen stående; det er godt for blodomløbet.
- Lad dem finde sammen i trioer. Det kræver ti minutter.
- En sumning for hver halve times forelæsning er rigeligt. Start med at gøre det sparsomt, så de studerende glæder sig til det. Og spring det over en gang, så de kan mærke forskellen.
- Bruges en sumning som afslutning på en forelæsning eller en dag, kan man kalde den "Hvad tager du med dig fra i dag?" eller "Take-aways". Her vil de studerende spontant notere al det gode og vigtige og spændende de hæftede sig ved undervejs, så dét er godt at plukke lidt på til afslutning.